

Nr Wyb.010/X-4/1/89

Obywatel

Marszałek Senatu

Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Na podstawie art.86 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. -
Ordynacja Wyborcza do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
X kadencji, na lata 1989 - 1993 (Dz.U. nr 19 poz.102), w związku
z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Ordynacja
wyborcza do Senatu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. nr 19,
poz.103) przedkładam Sprawozdanie Państwowej Komisji Wyborczej
z wyborów do Senatu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 4 czerwca
1989 r. oraz z ponownego głosowania w dniu 18 czerwca 1989 r.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Alfons Klafkowski
Alfons Klafkowski

89.06.23
AK

PAŃSTWOWA KOMISJA WYBORCZA

SPRAWOZDANIE

PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Z WYBORÓW DO SENATU

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

W DNIU 4 CZERWCA 1989 r.

ORAZ Z GŁOSOWANIA PONOWNEGO

W DNIU 18 CZERWCA 1989 r.

WARSZAWA, 20 CZERWCA 1989 r.

3

Wybory do Senatu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Ordynacja wyborcza do Senatu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 19, poz.103).

W dniu 13 kwietnia 1989 r. Rada Państwa zarządziła wybory do Sejmu i Senatu, wyznaczając datę wyborów na dzień 4 czerwca 1989 r. - i ustaliła kalendarz wyborczy.

Wybory zostały przeprowadzone w 49 okręgach wyborczych stanowiących obszar województw.

Zgodnie z Ordynacją wyborczą, w województwach stołecznym warszawskim i katowickim wybierano po 3 senatorów, a w pozostałych województwach po 2 senatorów.

W dniu 13 kwietnia 1989 r. uchwałą Rady Państwa powołana została Państwowa Komisja Wyborcza, której głównym zadaniem był nadzór nad przestrzeganiem prawa wyborczego.

W skład Komisji powołano 21 wyborców wysuniętych przez porozumienie naczelnych władz organizacji politycznych i społecznych oraz Komitet Obywatelski "Solidarność". Komisja rozpoczęła pracę w dniu 20 kwietnia 1989 r.

W związku z wydaniem przez Radę Państwa dekretu o zmianie Ordynacji wyborczej do Sejmu w toku prac Komisji nastąpiły zmiany w jej składzie. Obecnie Państwowa Komisja Wyborcza liczy 20 członków.

Do dnia 20 kwietnia 1989 r. prezydium wojewódzkich rad narodowych powołały wojewódzkie komisje wyborcze. Ogółem w skład wojewódzkich komisji wyborczych weszło 833 wyborców.

4

Dla przeprowadzenia głosowania utworzono 23.353 obwody głosowania i dla każdego z obwodów powołano obwodową komisję wyborczą. W skład obwodowych komisji wyborczych weszło 231.478 obywateli.

Skład komisji wyborczych zapewniał udział w postępowaniu wyborczym przedstawicieli obu stron tj. koalicyjnej i opozycyjnej.

Zgodnie z Ordynacją wyborczą, odrębne obwody głosowania utworzono na terenie jednostek wojskowych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Minister Spraw Zagranicznych utworzył obwody głosowania za granicą, których ostateczna liczba, na skutek zaleceń Państwowej Komisji Wyborczej została zwiększona do 205 obwodów w 44 państwach.

Obwody te weszły w skład okręgu wyborczego obejmującego obszar województwa stołecznego warszawskiego.

Odrębne obwody głosowania utworzyły na wniosek armatorów prezydium rad narodowych stopnia podstawowego na polskich statkach morskich będących w dniu wyborów w podróży. Obwody głosowania weszły w skład okręgu wyborczego obejmującego obszar województwa stołecznego warszawskiego.

Zgodnie z kalendarzem wyborczym do dnia 30 kwietnia 1989 r. do wiadomości wyborców podano w formie obwieszczeń uchwały prezydiów rad narodowych stopnia podstawowego w sprawie numerów i granic obwodów głosowania oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych.

5

Do dnia 10 maja 1989 r. wojewódzkie komisje wyborcze przyjmowały zgłoszenia kandydatów na senatorów, dokonywane przez naczelne i wojewódzkie władze organizacji politycznych, społecznych i zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym i potwierdzone podpisami co najmniej 3000 wyborców oraz przez wyborców z danego okręgu wyborczego w liczbie co najmniej 3000.

Prawidłowo zgłoszeni kandydaci do Senatu zostali ujęci w rejestrach wojewódzkich komisji wyborczych, w kolejności alfabetycznej.

Liczba kandydatów w poszczególnych województwach wynosiła od 6 do 32.

Przyjęcie zgłoszeń do rejestracji połączone było z badaniem, czy zgłoszenia odpowiadają wymogom określonym w Ordynacji wyborczej.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza otrzymała i rozpatrzyła 13 odwołań od uchwał wojewódzkich komisji wyborczych, wśród których 10 odwołań kwestionowało decyzje o rejestracji zgłoszeń kandydatów na senatorów, a 3 podważały sposób informowania wyborców o danych o kandydatach.

Siedem spośród tych odwołań pochodziło od pełnomocników zgłaszających i organizacji zgłaszających kandydatów i dotyczyło odmowy rejestracji zgłoszeń; dalsze trzy odwołania zawierały protesty przeciwko rejestracji zgłoszeń kandydatów na senatorów.

Po rozpoznaniu wszystkich spraw dotyczących rejestracji, Państwowa Komisja Wyborcza załatwiła odmownie 7 odwołań i utrzy-

mała w mocy uchwały wojewódzkich komisji wyborczych. W trzech sprawach uchylono decyzje wojewódzkich komisji wyborczych i przekazano sprawy do ponownego rozpatrzenia, ze wskazaniem dalszego sposobu postępowania rejestracyjnego.

Trzy odwołania w sprawie podawania informacji o kandydatach w obwieszczeniach wyborczych, a w szczególności dotyczące wymieniania imienia używanego a nie urzędowo nadanego, wykonywanego zawodu i miejsca pracy - zostały załatwione odmownie, a decyzje wojewódzkich komisji wyborczych Państwowa Komisja Wyborcza utrzymała w mocy.

Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrzyła skargę na nieprawidłowości w zbieraniu podpisów wśród junaków obrony cywilnej pod zgłoszeniem kandydata na senatora. Komisja skierowała tę sprawę do właściwej Prokuratury Rejonowej.

We wszystkich sprawach o zajęтым stanowisku Państwowa Komisja Wyborcza powiadomiła odwołujących się oraz właściwe wojewódzkie komisje wyborcze.

Wojewódzkie komisje wyborcze do 20 maja 1989 r. w formie obwieszczeń podały do wiadomości wyborców dane o kandydatach na senatorów.

O zaistniałych zmianach w rejestrach kandydatów wyborcy informowani byli każdorazowo także w formie obwieszczeń.

Wojewódzkie komisje wyborcze zarządziły druk kart do głosowania na senatorów.

W okresie od 23 do 27 maja 1989 r. (na okres 3 dni) terenowe organy administracji państwowej wyłożyły spisy wyborców do publicznego wglądu.

Ogółem sprawdziło spisy 6,5% wyborców. Wniesiono łącznie 73 reklamacje w sprawie nieprawidłowości spisu. Stwierdzono ponadto w dniu głosowania, iż część spisów sporządzona została na podstawie nieaktualizowanych na bieżąco rejestrów stałych mieszkańców oraz ewidencji pobyków czasowych.

Do dnia 25 maja br. kandydaci na senatorów zgłosili wojewódzkim komisjom wyborczym 55.822 mężów zaufania, w tym 55.554 do obwodowych komisji wyborczych.

Państwowa Komisja Wyborcza sprawowała nadzór nad przestrzeganiem prawa wyborczego.

Od dnia powołania, Komisja odbyła 12 posiedzeń (20 kwietnia, 4 maja, 9 maja, 12 maja, 15 maja, 18 maja, 26 maja, 1 czerwca, 5 czerwca, 8 czerwca, 16 czerwca i 20 czerwca 1989 r.), na których analizowała postęp i praworządność postępowania wyborczego oraz udzielała niezbędnych wytycznych i wyjaśnień.

W celu zapewnienia przestrzegania prawa wyborczego oraz ujednolicenia postępowania wojewódzkich i obwodowych komisji wyborczych - Państwowa Komisja Wyborcza wydała:

- 20 kwietnia 1989 r. Wytyczne w sprawie zasad i trybu pracy komisji wyborczych w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów do Sejmu i Senatu w dniu 4 czerwca 1989 r., zawierające wskazania do pracy komisji do dnia wyborów,
- 4 maja 1989 r. Wytyczne w sprawie zadań i trybu pracy komisji wyborczych w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów do Sejmu i Senatu w dniu 4 czerwca 1989 r., zawierające wskazania do pracy komisji w dniu wyborów,

- 12 maja 1989 r. Wytyczne w sprawie obliczania wyników głosowania w obwodzie,
- 26 maja 1989 r. Wytyczne w sprawie przekazywania i przyjmowania protokołów z obwodowych komisji wyborczych oraz przekazywania protokołów głosowania i protokołów z wyborów oraz dokumentów z wyborów do Państwowej Komisji Wyborczej,
- 1 czerwca 1989 r. Wytyczne w sprawie zadań i trybu pracy komisji wyborczych w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów do Sejmu i Senatu w ponownym głosowaniu w dniu 18 czerwca 1989 r.

Ponadto, Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła zasady obecności przedstawicieli prasy, radia, telewizji i filmu w lokalach obwodowych komisji wyborczych w dniu głosowania, zatwierdziła i wydała przeznaczone dla wyborców plakaty - informacje o warunkach ważności oddanych głosów, określiła uprawnienia członków wojewódzkich komisji wyborczych do sprawdzania dokumentacji obwodowych komisji wyborczych z obwodów utworzonych w jednostkach Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrzyła również szereg informacji o stanie prac przygotowawczych do wyborów, a zwłaszcza:

- Zastępcy Szefa Głównego Zarządu Politycznego Wojska Polskiego o przygotowaniach do wyborów w obwodach utworzonych w jednostkach MON i MSW,
- Ministerstwa Spraw Zagranicznych o stanie prac dla przeprowadzenia wyborów za granicą,

- Ministerstwa Transportu, Żeglugi i Łączności o stanie prac dla przeprowadzenia wyborów na polskich statkach morskich,
- Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Wyborczej w Warszawie o działaniach przygotowawczych i pracy Komisji.

Komisja udzieliła stosownych wskazań dla zapewnienia sprawnego i zgodnego z prawem przebiegu tych prac.

Państwowa Komisja Wyborcza 20 kwietnia 1989 r. powołała Zespół Inspekcji, którego podstawowym zadaniem było badanie zgodności z prawem i wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej działań wojewódzkich i obwodowych komisji wyborczych.

Inspektorzy Państwowej Komisji Wyborczej, w trakcie badań terenowych sześć razy wizytowali wszystkie wojewódzkie komisje wyborcze, odwiedzili 821 jednostek administracji państwowej stopnia podstawowego, wizytowali obwody głosowania oraz uczestniczyli w 41 naradach szkoleniowych zorganizowanych dla członków obwodowych komisji wyborczych.

Wyniki pracy Inspekcji były prezentowane na plenarnych posiedzeniach Państwowej Komisji Wyborczej. Propozycje, uwagi i wnioski Inspekcji zostały wykorzystane dla usprawnienia przebiegu prac wyborczych.

W wyniku postępowania wyborczego i wcześniejszych prac przygotowawczych w dniu 4 czerwca 1989 r. we wszystkich tj. 49 okręgach wyborczych przeprowadzone zostały wybory do Senatu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. O 100 mandatów do Senatu ubiegało się 555 kandydatów.

W dniach od 5 do 7 czerwca 1989 r. Państwowa Komisja Wyborcza otrzymała od wszystkich wojewódzkich komisji wyborczych protokoły z wynikami głosowania i wynikami wyborów do Senatu.

Protokoły te nie zawierały uwag mężów zaufania do ustaleń wojewódzkich komisji wyborczych.

Na podstawie wszystkich protokołów Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że liczba obywateli uprawnionych do głosowania w wyborach wynosiła 27.362.313.

W wyniku wyborów w dniu 4 czerwca 1989 r. wybranych zostało 92 senatorów.

W związku z tym, iż do 8 mandatów, w 6 okręgach wyborczych żaden kandydat nie uzyskał wymaganej liczby głosów, nie dokonano wyboru i mandaty te nie zostały obsadzone. Dotyczyło to 2 mandatów w woj.leszczyńskim, 2 mandatów w woj. pilskim i po 1 mandacie w woj.bydgoskim, łódzkim, radomskim i słupeckim.

Wszystkie wojewódzkie i obwodowe komisje wyborcze podały wyniki głosowania do wiadomości publicznej poprzez wywieszenie informacji na zewnątrz lokalu komisji wyborczej.

Wyniki głosowania oraz wyniki wyborów do Senatu przeprowadzonych w dniu 4 czerwca 1989 r. zawiera załączone do niniejszego sprawozdania Obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 czerwca 1989 r. (zał. nr 1).

Zgodnie z art.83 ust.2 Ordynacji wyborczej do Sejmu, w związku z art.1 ust.1 Ordynacji wyborczej do Senatu, do 8 mandatów w dniu 18 czerwca 1989 r. zostało przeprowadzone ponowne głosowanie.

Państwowa Komisja Wyborcza w dniu 19 czerwca br. przyjęła protokoły wyników ponownego głosowania i wyborów od 6 wojewódzkich komisji wyborczych.

Protokoły nie zawierały uwag mężów zaufania do ustaleń wojewódzkich komisji wyborczych.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że w wyborach ponownych w dniu 18 czerwca 1989 r. do Senatu zostało wybranych 8 senatorów.

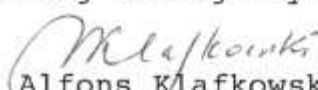
Obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 20 czerwca 1989 r. o wynikach ponownego głosowania i wynikach wyborów do Senatu przeprowadzonych w dniu 18 czerwca 1989 r. stanowi załącznik do sprawozdania. (zał. nr 2).

Łącznie w wyborach w dniu 4 czerwca 1989 r. i w głosowaniu ponownym w dniu 18 czerwca 1989 r. do Senatu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej razem wybranych zostało 100 senatorów, a więc wszystkie mandaty zostały obsadzone.

Sekretarz
Państwowej Komisji Wyborczej

Jerzy Breitkopf

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Alfons Klafkowski

W załączeniu:

1. Obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 czerwca 1989 r. o wynikach głosowania i wynikach wyborów do Senatu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przeprowadzonych dnia 4 czerwca 1989 r.
2. Obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 20 czerwca 1989 r. o wynikach ponownego głosowania i wynikach wyborów do Senatu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przeprowadzonych dnia 18 czerwca 1989 r.